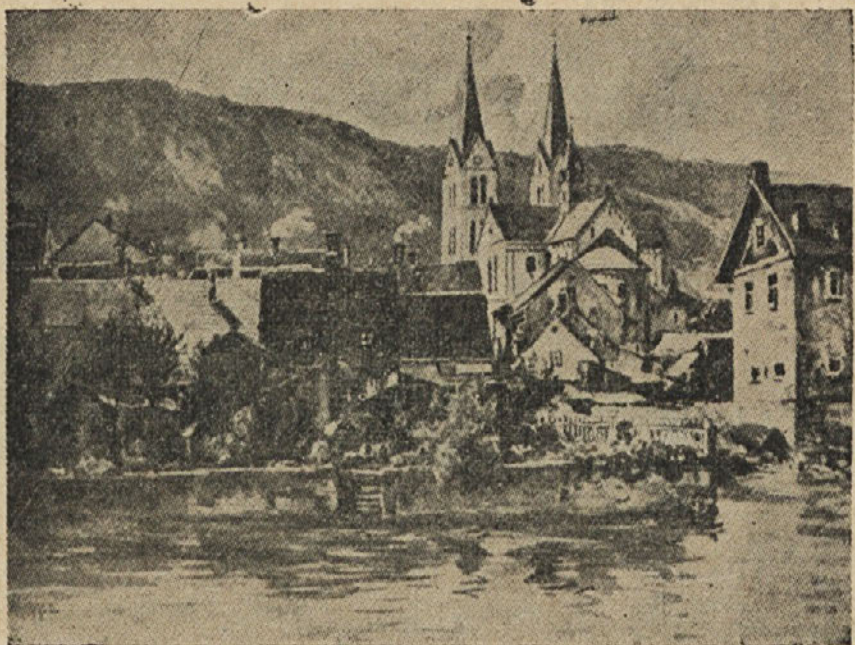

VESTNIK

LETO VIII GLASILO ŠTEV. 10
DOMOBANCEV IN DRUGIH PROT KOMUNISTIČNIH
BORCEV

NOTICIERO DE SAN MARTIN

Interés General Concesión 4848

Kočevje — mesto ob vhodu v Rog...

Ti, ki ti je dobro, spomni se, da je mnogo tvojih bratov-soborcev, invalidov, zapuščenih po taboriščih in bolnišnicah, ki trpe pomanjkanje in samoto. S skromnim, a velikodušnim darom jih boš osrečil.

Daruj v invalidski fond!

Zberi imena pomoči potrebnih in nam jih pošli!

Tvoj neznani brat ti bo do smrti hvaležen!

Dragi soborci!

Govor predsednika ZSPB g. Fr. Gruma na občnem zboru Zveze dne 13. julija 1957 v Clevelandu.

V veliko veselje mi je, da sem nocoj z vami in po tolikih letih. Zbrali smo se, da javno pokažemo in dokažemo, da je zveza med nami potrebna, koristna in nujna. Predno spregovorim nekaj besed o pomenu Zveze, naj v upanju, da izražam željo vseh, izrečem pozdrav našim junakom.

Spominjamo se vas branilci vere in slovenske zemlje, vodnike k luči v borbi proti silam gorja, pozdravljamo vse poznane in nepoznane grobove, kjer mirno spi mučeniška kri in obljubljam vam, da nam ostanete živi svetilnik — kašipot za bodoče dni.

Pozdravljam v imenu vseh dalje vse trpine, ki ste v veliki borbi izgubili svoje ude in svoje zdravje in ste ostali pozabljeni, pozdravljamo in vse bomo storili, da ne boste čutili, da ste osamljeni, nego da z vami čutimo in sočustvujemo.

Zakaj Zveza, zakaj povezovanje, zakaj obujati spomine na težke dni in znova odpirati delno zaceljene rane. Kdo je za to Zvezo? Vsa ta in podobna vprašanja se porajajo med našimi ljudmi in bivšimi borci, prenekaterim, ker so bili razočarani tako in tolikokrat, da je težko kaj verjeti. Skupaj smo danes, da razčistimo vsa ta vprašanja, da najdemo za vsakega posebej odgovor in razlog. Ne bo nam to težko storiti, poznamo se dolgo let, neštetokrat smo se srečavali po naših gozdovih zasledujoč sovraga in mučitelja našega naroda, takrat v družbi z junaki, ki so padli, mi pa smo se raztepli širom svobodnega sveta in se poglobili v skrbi za vsakdanji kruh, za preskrbo svojih družin. Nehote ali hote smo ohromeli, otopeli in postali gluhi za vse klice in pozive. Pozabljamo na borbo, na ideale in idealiste, na one, na katere smo nekoč bili tako ponosni, in katerih vrsta bi bila skoraj neskončna, ako bi jih začeli naštevati.

Slovenci smo majhen narod, toda doprinesli smo več kot svoj delež v borbi za pravico človečanstva in svobodo in to po zaslugi junakov, ki smo jih nekoč imeli, junakov, ki so bili prežeti s krščanskimi ideali in borbenostjo, skratka dozoreli možje. Nekaj nas je ostalo živih in raztepli smo se po vseh vetrovih, kar pa nas nikakor ne opravičuje, da bi pozabili, da je borec bil in ostane čuvar narodne zavesti in časti. Mar moremo preko dejstva, da smo kot udeleženci najpomembnejšega obdobja naše narodne zgodovine dolžni svoja izkustva, dogodke in razočaranja v neokrnjeni obliki izročiti našim potomcem in tako postaviti večno živ spomenik padlim bratom. Vsak izmed nas predstavlja drobec mogočnega arhiva raztresenega po vsem svetu in naša dolžnost je, da iz teh drobcev sestavimo slovenski zgodovinski mozaik, ki bo še poznim

rodovom pričal o velikem idealizmu in borbi za naše narodne svetinje ter ostal vodnik in priča, za bodočnost pa klicar, da se je za svobodo treba boriti.

Vežejo nas torej spomini, veže nas skupna borba, veže nas obljuba dana svojim soborcem, ki je bila potrjena in podpisana s krvjo junakov, veže nas obljuba dana zaslužnjeni domovini, veže poziv in oporoka mrtvih bratov, ki nam je bila naslovljena. Zločin je torej govoriti: „pozabimo, kar je bilo, pustimo mrtve v miru“, zločin govoriti „da smo dovolj žrtvovali“. Mar ne slavi vsak narod svojih junakov, in ako je to dejstvo, zakaj bi jih mi ne?! Le spomnimo se starogrške zgodovine in pogledjmo, kako je ta mali a žilavi narod ohranil skozi stoletja živ spomin na svoje borce in branilce Thermopil! Zdi se, da je prav, da si njihov izrek priključimo v spomin, ki pravi: „Popotnik povej Lakedemoncem, da tukaj ležimo, ker tako je velel domovine ukaz!“

Mar nas mučenci in junaki, hrabri branilci Turjaka, Grčaric in nešteto drugih krajev, počivajoč v kočevskih gozdovih, Jelendolu, Teharjih in drugje ne pozivajo enako?...

Da, prav nas pozivajo in rote, da nikar ne molčimo. Kdo naj, ako ne preživeli borci, ohrani in ponese spomin nanje v zgodovino, kdo bo prikazal njih borbo, idealizem in razočaranje, kdo iskal in našel odgova na vprašanje krivde, ako tega ne bomo storili mi, bivši borci!

Vsemogočni nas je ohranil pri življenju, in prav gotovo ne zato, da bi se mi sedaj raztepli in utonili v močvirju tega materialističnega sveta. Ohranil nas je, da nadaljujemo borbo tam, kjer so jo mučenci bili prisiljeni končati. Brezbožni sovrag je na svojem polnem pohodu, zato boj ni končan in to je razlog, da smo še pri življenju. Prenehajmo iskati vzrokov in idealov drugje, prenehajmo s kopijami drugih, premislimo vse to in poglobimo se v dno duše in iz iste zajemimo vse, kar je ostalo poštenega in zvestega velikim ciljem in nesmrtnim bratom. Vzorov nam ne manjka. Pomagajmo krepiti našo narodno zavest z edinostjo in povezanostjo med seboj, pomagajmo pripravljati plodna tla, da bo zopet vstalo sonce svobode in lepše bodočnosti naši domovini.

Nočemo nikakih razdorov, ne maramo in ne nameravamo ustvarjati nobene nove stranke ali sekte, te so tolikokrat bile povod in razlog našim nesrečam. Razdori so krivi marsičemu. Tudi ne vabimo nikogar na barikade ali trgamo iz kroga svoje družine, skratka ničesar nemožnega ne iščemo in zahtevamo. Vabimo vse bivše borce, ki jim je mar trpljenje domovine, ki so jim mar soborci mučeniki, da se združimo in postavimo temelj, iz katerega mora zrasti mogočna stavba, ki bo zanamcem dopovedovala pomen naše borbe in ljubezni do mrtvih bratov ter narodnih izročil. Ne sramujmo se, da smo se borili proti sovragu in ne bojmo se, da nas bo kdo zaradi tega zaničeval. Veliki svet šele sedaj spoznava brezbožni komunizem in njegov pohod. Ideološka borba je v

polnem razmahu, kdo bi torej mogel biti proti nekemu, ki je že davno to borbo vodil in spoznal istega v pravi luči.

Ako kdo zaide v pomislek „Kdo je zadaj?“, temu bi povedal samo eno: Na pozornici smo mi, taki kot nas vidite, zadaj je pa zaslužjena domovina in naši mrtvi. Ta in ti nam narekujejo to zvezo. Domovina v okovih in naši mrtvi nas rote, naj ne zapravimo, nego naj ohranimo te ideale, ki so jih oni plačali z mukami in strašno smrtjo!“

Taki so torej naši cilji in ti so nameni zakaj je Zveza potrebna in nujnost. Ne odlašajmo prav nič, nego storimo, kar je mož storiti dolžan.

Povezati moramo vse bivše borce, vse raztepane ude širom zemeljske oble. Pomagati moramo vsi, da bomo v vseh krajih našli svoje prijatelje in jih povezali v nesebičnem prijateljstvu. Ničesar ne iščemo, položajev ni, plačila ni, veliko pa bo zadoščenje, ako bomo ohranili tisto, kar so junaki storili in zgradili. Zavračamo pa vse one, ki bi se z razdiralnimi nameni vtihotapili v Zvezo in isto izrabljali.

Dragi soborci! Vsi navzoči in oni, ki se niste mogli udeležiti te naše manifestacije, zapomnite si, da vabimo vse značajne, prežete z bojvniškim ognjem, prežete z odločnostjo, iskrenostjo in resnicoljubnostjo.

Primimo in zgrabimo za delo, vsi povejmo omahljivcem: „Slovenec si, spomni se, da si bil priča morij, spomni se, da si prišel preko Ljubelja in če ne moreš ali nočeš sodelovati z nami, vsaj sprejmi, kar ti ponujamo, da se ne boš popolnoma utopil v materialističnem svetu!“

Bog Vas živi vse!

DVIGNI SE...

*Dvigni se, sij, iz grobov,
dvigni se v zarjo nebes:
dvigni se, krik teles, prezgodaj pokopanih,
dvigni se, krik krivic, brezdanjih, neporavnanih;
zgrmite, naše gore, resnico
iz svojih skalnih prs,
z ostrino grebenov režite
nenehno v globino sinjine,
za vedno pričajte med nebom
in med srcem ranjene z grobovi domovine,
kako so ljubili Boga in pravico
naši bratje, zdaj v zarji neumrljivi,
naš ponos... oni... večno živi,
božji svatje... naši mučenci.*

Mirko Flač

STATUT ZVEZE SLOV. PROTIKOM. BORCEV

1. Sedež: *Sedež organizacije je v Združenih državah Sev. Amerike.*
2. Značaj: *Zveza je ideološka, podporna in nadstrankarska organizirana povezava slovenskih protikomunističnih borcev.*
3. Namen: *I. po razpoložljivih močeh in sredstvih skuša povezati vse slovenske protikomunistične borce.
II. Gojiti in ohraniti spomin na padle soborce-junake in na to opominjati tudi vse tiste, ki teh junakov niso poznali ali pa so nanje pozabili.
III. Podpirati po možnosti žrtve protikomunistične borbe, predvsem invalide in one, ki so pomoči najbolj potrebni.
IV. Gojiti med borci krščansko-slovenske ideale, ki so najboljša obramba proti komunizmu.
V. Informirati člane, rojake in veliki svet o bolečinah in krivicah, ki se godijo našemu narodu pod rdečim sovragom.
VI. Organizirati propagandno borbo proti komunizmu, podpreti prizadevanja emigracije v velikem svetu za osamosvojitve slovenskega naroda iz okov komunizma.
VII. Zbirati zgodovinsko važni material protikomunistične borbe in istega ohraniti.*
4. Člani: *Člani Zveze SPB so lahko vsi bivši: legionarji, Vaški strožarji, Četniki, Domobranci ter vsi oni Slovenci, ki so tem borcem in njih edinicam aktivno pomagali. Podporni člani pa postanejo vsi oni, ki Zvezo podpirajo in naročijo njeno glasilo „Vestnik“.*
5. Krajevne organizacije: *V krajih, kjer prebivajo borci, se osnujejo krajevne edinice. Člani teh si izvolijo predsednika, tajnika in vsaj še tri odbornike.*
6. Glavno vodstvo: *Glavno vodstvo je v USA, če mogoče, bo to v Clevelandu. To vodstvo sestavljajo vsi predsedniki krajevnih enot. Ta si izmed sebe izvoli predsednika, tajnika, referenta za list, blagajnika in vsaj tri odbornike. Po potrebi še kakega drugega referenta.*
7. Glasilo: *Zveza SPB ima uradno glasilo „Vestnik“. Člani, ki vanj dopisujejo, naj to store preko svojega odbora ali referenta za list v glavnem odboru.*
8. Sredstva: *Zveza SPB pobira naročnino 3 dolarje letno za USA in Canado, v ostalih deželah pa primerno za njih okolje. V tem je ključena naročnina, ki je sicer 2 dolarja za nečlane. Člane in naročnike sprejemajo krajevne enote. Poleg tega ima Zveza še dva zbiralna fonda in to:
a) Invalidni fond, in
b) tiskovni sklad, za oba se pobirajo prostovoljni prispevki in izkupički raznih prireditev, ki jih odbori v ta namen pripravijo.*

9. Odvzem članstva: Članstvo se odvzame vsakemu, ki bi kršil določila gornjih točk, ki bi Zvezo izrabljal v svoje osebne, skupinsko strankarske-politične namene, ali seveda tistemu, ki bi prešel v komunistični tabor.

Občni zbor: Krajevni odbori izvrše svoje občne zборе enkrat letno, po izvršitvi istih, predsedniki volijo glavno vodstvo. Splošni občni zbor se skliče po potrebi in želji članov.

Gornji pravilnik se lahko spopolni in dopolni z določili sklenjenimi na občnem zboru.

Pravilnik je bil predložen občnemu zboru in od njega potrjen dne 13. julija 1957 v Clevelandu.

Svetovna javnost

IN TRAGEDIJA NASE DOMOVINE

Večkrat imamo priložnost brati komentarje in publikacije raznih tujih žurnalistov o stanju v naši domovini. Napisanih je celo nekaj knjig o razmerah med drugo svetovno vojno, nastanku revolucije in prihodu oziroma polastitvi oblasti po komunistih. Vsi ti podatki, komentarji in publikacije so plod ljudi, ki nikakor nimajo podatkov iz prve roke, nekateri, kot na primer Nemci in Lahi, imajo pri vsem tem še svoje nacionalne tendence, da iz sovraštva nasproti Slovanom na splošno slikajo dogodke v čim slabši luči tako, kakor njim in njih nacionalnim interesom najbolj odgovarja.

Silno malo ali nič je bilo v preteklosti storienega, da se taka povtaranja resnice in zgodovine kontradiktirajo in popravi in da se zapadni svet informira s točnimi in objektivnimi podatki o komunističnem grozodejstvu doma. Zdi se mi, da vsi ostali narodi, ki so pod komunistično knuto, zuna veliko več store, kakor ravno mi Slovenci. Dejstvo je, da imamo Slovenci v svobodnem svetu veliko svojih časopisov in revij, toda nobena od teh ni v tujem jeziku, taka, da bi lahko nudila prvoročne podatke velikim narodom zapada. Znano je, da so ljudje v svetu zainteresirani spoznati razmere med in po vojni v naši domovini, znano tudi, da ime veliki svet zelo zmešane, neiasne in netočne pojme o vsej zadevi. Ne samo to, da bi tako publiciranje bilo potrebno, potrebno bi bilo tudi načrtno, organizirano pobiranje vsega, kar dogodke med in po vojni v naši domovini prinaša netočno ali tendenciozno. Potrebni protesti proti ljudem, ki zločin krvnikov poveljujejo ali skušajo opravičevati. V nedeljo, 30. junija, na primer, je znani ameriški novinar Edward R. Murrow kazal na televiziji film, ki ga je snel ob priložnosti osebnega interviewa z rdečim diktatorjem na

Brionih. Ta film je kazal po vsej Ameriki in ga je verjetno videlo tisoče in tisoče ljudi. Interview je bil tak, da se je treba zgražati, kajti prikazoval je zločinca kot sposobnega državnika in izvedenca v vseh svetovnih problemih, obenem pa opravičeval nekako vse zločine, ki so bili kratkomalo spregledani. Take stvari ne smejo mirno mimo. Zveza je odposlala protestno pismo s kontradikcijami g. Murrowu in pa uredniku revije Times. To ni dovolj. Tako in podobni protesti bi morali načrtno prihajati iz vseh koncev in krajev in posebno informirati domačo javnost, da bi tako storila.

Zveza bivših borcev bi marsikaj lahko storila, ako bi se vsi bivši borci zavedali, da smo dolžni držati skupaj in združeni kot kompaktna enota prikazovati zločin, ne pa molčati. Mar moremo li dopustiti, da se meče blato na naše junake in da se poveljuje ravno tisti zločin in tisti zločinci, ki so našemu narodu prinesli toliko gorja in iztrgali iz naroda cvet ter s tem zadali na narodno telo rano, ki nikdar ne bo popolnoma zaceljena in ostala brez znamenja. Bivši borci, pojdimo na plan, vzdramimo se iz spanja in svojih osebnih skrbi in vsaj kolikor mogoče nadaljujmo borbo, ki smo jo radi prevare bili prisiljeni končati. Naših mrtvih junakov srca in pogum bo z nami in nas bodril, zato proč vse pomisleke, proč sektaštvo, ni čas spanja in moledovanja, nego čas dejanj, ki bo nas vse tudi utrdil in ohranil vredne brate naših junakov in vredne sinove naše drage, zaslužnjene domovine!

Kurat IVAN REMŠKAR

Ivan Remškar se je rodil in živel na Brezovici pri Ljubljani kot sin delavske družine leta 1914. Študiral je na klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je leta 1936 napravil maturo s prav dobrim uspehom. Kot študent se je vozil z vlakom vsak dan v Ljubljano v šolo. Bil je član dijaške Katoliške akcije. Pri študiju v šoli je bil zelo vesten in zgled vsem svojim sošolcem. Nihče se v njegovi navzočnosti ni upal grdo govoriti, ker so ga vsi sošolci globoko spoštovali. Posebno se je zanimal za študij filozofije v 7. in 8. razredu gimnazije. Tudi za jezike je imel poseben talent. Otroško pobožen in čist je vstopil leta 1936 v ljubljansko bogoslovje. Vsi, ki smo ga poznali, vemo, kako se je na njem spolnjevala beseda iz sv. evangelija: In rastel je v svetosti in modrosti pred Bogom in pred ljudmi. Veliko je premolil v semeniški kapeli, kot da bi slutil, da se mora pridno pripravljati za veliki poklic — mučeništvo. Ves ostali čas je porabil za študij. Bil je zelo natančen pri izpolnjevanju dnevnega reda v semenišču, res vzoren bogoslovec v vsakem pogledu. Bil je skromen in molčeč in nikoli ni silil v ospredje. Nikoli ni hotel prevzeti kakega mesta pri vodstvu raznih društev v semenišču. Zato bi zaman iskali njegovo ime v semeniški kroniki v letih 1936 do 1942. Veselil ga

je študij dogmatične teologije in pridno se je poglobljaj v spise cerkvenih očetov. Njegov posebni ljubljeneec je bil sv. Ambrož. Leta 1942 dne 5. julija je prejel mašniško posvečenje v ljubljanski stolnici. In drugo nedeljo v juliju je pel novo sv. mašo v farni cerkvi na Brezovici. Pridigal mu je stolni kanonik dr. Janez Kraljič, ki je bil več let njegov spiritual v semenišču. Župnija Brezovica je bila tisto leto posebno blagoslovljena, ker je imela dve novi maši. Drugi novomašnik je bil g. Jože Pelan, ki pastiruje zdaj v Avstriji, menda v graški škofiji. Čeprav so bila vojna leta, kljub temu je župnija Brezovica lepo pripravila slovesnost obeh novih maš. Po posvečenju je g. Ivan pričel misliti, da bi nadaljeval študij in napravil doktorat iz dogmatične skupine, zlasti še, ker je bilo preveč duhovnikov na ozemlju Ljubljanske pokrajine in ni bilo mogoče iti v dušno pastirstvo. Ko se je osnovalo domobranstvo, je g. Ivan spoznal, da ga Bog kliče k slovenskim fantom. Bil je njihov kurat na postojanki v Škofljici pri Ljubljani. Zelo vestno je opravljaj svojo službo, saj je bilo to njegovo prvo in zadnje dušno pastirsko mesto. Skrbno se je pripravljaj na vzgojne in moralne govore, ki jih je imel pri fantih. Obiskoval je vse okoliške postojanke, tu in tam pa prihajaj v Ljubljano in se zanimal za znanstveni študij teologije. Med pokanjem strojnic in brzostrek se je pripravljaj na prvi rigoroz in porabil ves prosti čas za študij. Zelo je bil ponosen na svoje fante in bil vesel, če so se dobro vedli. Vsakokrat mi je navdušeno pripovedoval, kako fantje opravljaj pobožnost prvih petkov in prvih sobot. Kot zgleden in pobožen duhovnik je užival popolno zaupanje v oficirskem zboru. Vsi so ga radi imeli in upoštevali njegove nasvete. Še danes se ga spominjam, kako je bil marljiv kot čebelica. Kadar ga je pot zanesla v Ljubljano, je vselej šel v knjižnico na teološki fakulteti iskat novih virov za svojo doktorsko disertacijo o sv. Ambrožu. Vselej je bil vesel, kadar se mu posrečilo kaj novega odkriti.

Tako je tekel čas, pa g. Ivan je položil svoje rigoroze ne pred komisijo na univerzi, temveč pred večnim Sodnikom. Leta 1945 se je s svojimi fanti umaknil na Koroško. Tudi v Vetrinju je bil vedno med fanti tiste dni, jih tolažil in bodril. Ob koncu maja je bil poslan s fanti iz Vetrinja v smrt. Tako je ostal zvest pri svojih fantih do groba in kot dobri pastir je dal zanje svoje življenje.

Kje počivajajo njegovi zemski ostanki, nam ni znano. Prepričani pa smo, da g. Ivan uživa svoje večno plačilo pri Bogu. Bil je samo tri leta duhovnik Gospodov in z žrtvijo svojega življenja si je zaslužil prelepo mučeniško krono.

Dragi gospod Ivan! Naj ti bodo te kratke vrstice posvečene v našem „Vestniku“ s prošnjo, da nam kmalu izprosiš zarjo svobode za naš trpeči narod. Takrat pa bomo poiskali Tvoj grob in z največjim spoštovanjem romali k velikemu spomeniku padlim junakom, med katerimi si Ti bil Vodnik, Luč in Pastir.

T

Spomini

(Nadaljevanje)

V DOLENC, Argentina

In drugi fantje iz naše postojanke; dolga, sila dolga bi bila vrsta, ko bi jih imenoma naštel. Morda sem katero ime pozabil, fanta nobenega. Često se vrste njih obrazi kakor podobe iz ukradenih spominov; zagoreli obrazi z drznim, fantovskim pogledom.

Pa Črnovrhčani; strah rdečim brigadam. Udarni, kot razdraženi sršeni. Kadar regljajo v Loških hribih, smo vedeli, da črnovrhčani „hajkajo“.

Grozen je bil davek, ki so ga plačali ti zvesti fantje in možje, ti neutrudni borci in branilci slovenskih domov: Od štirideset vrnjenih domobrancev so jih pomilostili sedem in še od teh pomiloščenih je eden doma umrl čez teden dni.

Pol ure iz mesta po Poljanski dolini stoji na malem gričku nad cesto močna Muretova domačija. To hišo so domači in okoliški fantje in možje utrdili v nezavzeto domobranksko postojanko, od koder so čuvali nad okoliškimi vasmí, da so bile varne pred „osvoboditelji“ iz hoste. Njih poveljnik je bil Habian Lovro — Sršenkov iz Gresnice, odločen in hraber fant. In v tistih dneh je bil vrnien tudi on in njegovi fantje.

Domačini vedo, da so komunisti odvezli tega fanta in štirideset njegovih domobrancev iz gradu na to domačijo in tam žive zmetali v domači vodnjak.

Pa fantje iz Gorenje vasi; mrtva straža Gorenjske. Koliko borb in zmag so izvojevali ti hrabri branilci.

Če omenim samo borbo proti koncu leta 1944, ko je partizanski IX. korpus napadel to postojanko s tremi topovi in več težkimi minometi.

Štiri dni so napadali z divjimi kriki na inriš, kajti za vsako ceno so hoteli razbiti to postojanko. Pomoč iz Škofije Loke je prihajala počasi, kajti treba je bilo razbiti sovražne zasede po grebenih, ki so ščitili napadalce.

Ko smo končno dospeli do Gornje vasi, so nas pozdravili z vriskom in pesmiho hrabri branilci. Veselje je bilo nedonovedljivo in za krono zmagi je privriskalo izza ovinka šest prostovoljcev z zaplenjenim partizanskim topom.

Kadar sem šel tam mimo, sem se ustavil pri teh fantih. Eden drznejši od drugega. Bili so složni in se ljubili kakor bratje, vsi pa zaupali svoiemu hrabremu poveljniku Honcovemu Janezu iz Žirov, ki je bil vzor vojaká in boreca vsem.

Kadar se srečniam v duhu s temi fanti, obstoii pred menoi Zaičev Viktor, prav tako iz Žirov. Komai osemnaest let je štel v tistih dneh. Len, velik fant je bil, velik tudi po značaju in plemenitih dejanjih. Večkrat me je povabil na streljanje s puško. Sila je bil ponosen, da je

bil vojak, domobranec. Bil je odličen strelec in redek je bil, ki bi se meril z njim.

Kakor lovorikov venec se je ovijal spomin okoli fantov, ki sem jih poznal, s katerimi smo peli v ponosnem koraku skozi naše vasi.

Tam v kotu bunkerja je zastokal sojetnik. Morda je zadremal, pa se mu je pritaknil sen iz dni prostosti; ko je odprl oči se je zgrozil ob črni realnosti.

Nekateri so dremali sede, drugi čepe, stisnjeni med grozo in težko misel prihodnosti. Le trije, ki smo bili najbolj zbiti, smo ležali na tleh.

Poskušal sem, da bi zatisnil oči, pa se ni dalo. V čudnem neredu se mi je pletlo v glavi in čutil sem silno utrujenost zaradi udarcev.

Minilo je že nekaj časa, kar se niso odprla vrata; utrudili so se nad nami. Želel sem si, da bi se nikoli več ne odprla, da bi tako ležal v miru in počakal smrti. — Misel je obstala, kakor pred alternativo, potem pa je zbežala, kakor nekdo, ki še ni pripravljen na to zadnje, ki čuje klic iz dalje: „Vrni se, vrni!“

V Vetrinjū sem pustil starše in zaročenko. Misel nanje mi je vrnila življenje.

„Ne, ne umreti! Da bi me pobili, kot steklega psa, da niti vrane ne bi vedele za grob,“ kakor je nam obljubljal partizan Molov Lojze iz Binkla. Ne, ne umreti!“ Klic življenja je bil tako silen, da bi udaril v gole umazane stene, ki so nas dušile v temnem bunkerju.

Za podlogo, zadaj v bluzi, sem zatipal nož.

(Nadaljevanje sledi)

IZ ZVEZNIH ODBOROV

Za božič bi radi najpotrebnejšim invalidom nekaj poslali, invalidni fond je sicer zelo nizek, vendar upamo, da se najde še kaka dobra duša, ki bo kaj prispevala za naše invalide in nam omogočila božičnico. Ponovno poudarjamo in naprošamo, da nam vsi odbori dostavijo naslove invalidov, Prvo hočemo zanje vedeti in jim tudi pošiljati naše skupno glasilo brezplačno, drugo pa bi jim radi pomagali, kadar in kolikor mogoče. Kdor bi imel naslov kakega invalida, naj ga pošlje na tajništvo tega odbora. Ne pozabite!

Nova zastopstva so bila postavljena v Batawi, Ont., Canada, in pa Leth-

bridgu. Pozdravljamo vse borce in rojake v teh krajih in jih naprošamo, da stopijo v tesne stike s predmetnim odborom.

Ponovno pozivamo vse člane in tudi vse barlce lista, da povežejo svoje znance in prijatelje, kateri bi eventualno še ne vedeli o organizaciji borcev in ne vedeli o našem glasilu. Storititi moramo vse, da poiščemo vsakega, naj si bo na tem ali onem koncu sveta. Pomagati moramo vsi in skupno graditi našo bojno stavbo. Le v edinosti in s skupnim nastopom bo uspeh zasiguran, nam vsem pa bo v zadoščenje, da ohranjamo tiste ideale, za katere so naši najboljši prijatelji

padali in trpeli. Ne sme nam biti preveč doprinesiti kako žrtvico v ta namen.

Vse krajevne enote naprošamo, da nam dostavijo čimprej svoje zaključke na one točke iz zapisnika občnega zbora, ki so ostali odprti in predani v študij posameznim, oziroma vsem krajevnim enotam in da postopajo po ostalih zaključkih. Opozarjamo na važnost mesečnega javljanja in sporočanja.

Ponovno prosimo vse naročnike našega glasila, da poravnajo naročnino. Prepričani smo, da bo ta prošnja našla razumevanje in spoznanje, da se more naše glasilo vzdržati le ob redni naročnini pri tej splošni draginji. Ne le, da se more vzdržati; naše glasilo mora udariti kakor silen bojni rog, ki bo zajel vse, mora biti plamenica svobode, ki bo svetila svobodnjakom in sužnjem v svobodi domovine.

Dvigniti moramo tudi naše glasilo v dvojno vsebino in pestrost s širokim krogom sodelavcev, katero bo zajelo vse rojake-protikomuniste.

To pa se bo zgodilo le ob resnem razumevanju borcev in prijateljev s

sodelovanjem v vsestranski podpori in pridobivanju rednih naročnikov.

POROČILO IZZA MEJE

„Na dan sv. Jožefa smo imeli v Gorici sestanek s tremi bivšimi domobranci, od katerih je eden prišel iz domovine. Na ta dan je bila položena baza zveze in tako ima zveza za Italijo svojega poverjenika v domovini v osebi bivšega domobranca. On je naša veza za naprej. Potom njega bo veza črpala vse in istočasno tolmačila našim najbolj zanesljivim, da niso sami, oziroma da jih nismo pozabili, da na njih mislimo in za njih delamo. Podrobno poročilo o gornjem in o ustanovitvi pripravljalnega odbora bom poslal.

Ko sem zadnjič potoval iz Rima v Trst v vagonu J. D. Ž., kateri gre direktno v Ljubljano, sem pozabil knjigo Korošec: Čas pod streli, nekaj izvodov „Vestnika“ in „Svobodno Slovenijo“. Kako so potniki brali, ko so vstopili v Sežani ali pozneje proti Ljubljani. In posledice...? Če jim kaj sličnega pride pod roke, skrbno in previdno kroži iz rok v roke...

POZIV

Vse bivše borce, ki stanujejo na področju Združenih držav in Kanade, vljudno naprošam, da mislijo na to, da napišejo kak članek za „Vestnik“. Vsak si želi, da bi bilo naše glasilo zanimivo. Toda „Vestnika“ nam ne bodo pisali drugi, mi sami ga moramo napisati.

Najbolj zanimivi bi bili članki iz Vaše borbe, nadalje kako se pri vas razvija naša organizacija. Koliko imate članstva, kakšne prireditve si zamišljate in kaj ste priredili. Zelo dobrodošli bi bili popisi razmer v vsaki fari med revolucijo. Življenjepisi raznih odličnih borcev itd. Napišite preprosto, četudi samo s svinčnikom ali peresom. Vsak članek bo dobrodošel, vsaka vaša misel upoštevana. Vse lahko napišete samo nikar ne prezrite tega našega poziva.

Vse prispevke pošljite na naslov:

Zdravko Novak, 1084 East 177 Street, Cleveland 19, Ohio, USA.

Da ne pozabimo

Leta 1942:

9. oktobra partizanska zaseda napade italijansko potruljo. Uspeh: naš slednji dan Italijani zažgo vas Podlipoglav.
12. oktobra partizani napadejo postojanko Hinje. Junaški borci odbijejo močan in organiziran napad in napode sovražnika v beg. Na bojišču je obležalo 18 mrtvih, mnogo ranjenih ter 4 zajeti.
13. oktobra ubit ban dr. Marko Natlačen v Ljubljani.
- 23-24. oktobra partizani napadejo postojanko v Dragi in Stični. Junaški borci napode sovražnika v beg.

Leta 1943:

10. oktobra prva domobranska udarna enota pod poveljstvom Vuka Rupnika zada partizanskim divizijam hud udarec. Prisilni mobiliziranci v trumah beže od partizanov.

Leta 1944:

9. oktobra Rupnikov in Velikolaški bataljon napadeta partizanski korpus v Loški dolini. Sovražnik se je razpršil z velikimi izgubami.
15. oktobra šentviški in Novomeški bataljon napadeta partizane v Trebnjem. Po polurni borbi se je posrečilo levemu krilu, da je izbegnil, desni pa je bil zajet z veliko spremo in komoro.
17. oktobra se je razbit partizanski korpus ustavil na Kriki gori, kamor so mu sledili naši borci in mu ponovno prizadejali občutne izgube. Zajeta 2 lahka minometalca, 15 pušk in več bomb,
19. oktobra Rupnikov in Velikolaški bataljon ter kočevski oddelki čistijo Suho krajino, kamor so se zatekle razbite sovražne divizije, Zajetih je bilo 24 slovenskih in 52 italijanskih partizanov ter mnogo orožja in nabojev.
21. oktobra Rupnikov bataljon udari v vas Liplje, kjer se je utrdil sovražnik. S strat. udarnostjo svojega komandanta zavzame vas in razbije sovražna gnezda. Zajeti 2 partizanki, 13 partizanov in 5 jetnikov.
22. oktobra Velikolaški bataljon razbije nad Dvorom štab partizanske brigade in razprši sovražnika. Vojni plen: 2 lahki zbrojevki, 7 nabojev, 8 pušk in mnogo spreme.
23. oktobra Novomeški udarni bataljon zasledi sovražne brigade na odseku Mirna. Udarna četa jih prehiti in jim udari v čelo. Preseñeni sovražnik se umika in bežeče edinice nalete na glavnino bataljona. 41 partizanov se je brez boja predalo, 19 pa jih je obležalo v borbi. Naši so imeli 2 mrtva in enega ranjenega. Zajeli so velik plen.
25. oktobra šentviški udarni bataljon zadene na partizansko divizijo in jo prisili v beg.

Matica mrtvih

- Borci iz vasi Podtabor Struge:
883. Tisu Anton, 30 let star, ubit v Jelendolu oktobra 1943
884. Miklič Anton, 29 let star, vržen od komunistov v jamo Žiglovice oktobra 1943, in bratje:
885. Miklič Jože, domobranec, 28 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
886. Miklič Ignacij, domobranec, 21 let star, pravitako vrnjen iz Vetrinja in ubit, in
887. Miklič Alojzij, 24 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
888. Kralj Rafael, 23 let star, ubit v Jelendolu oktobra 1943 in brata
889. Kralj Jože, 29. let star, ubit v Jelendolu oktobra 1943 in
890. Kralj Janez, posestnik, domobranec, 36 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
891. Pele Ignacij, 19 let star, ubit po komunistih v gozdu na Mali gori
892. Božič Jožef, domobranec, 24 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
893. Tisu Jožef, domobranec, 36 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit ter njegov brat
894. Tisu Anton, 33 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
895. Rus Janez, domobranec, star 23 let, vrnjen iz Vetrinja in brat
896. Rus Anton, domobranec, 20 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
897. Modic Janez, domobranec, star 36 let, vrnjen iz Vetrinja in ubit z bratom
898. Modic Ludvik, domobranec, 33 let star
899. Pogorelec Franc, domobranec, 22 let star, ubit iz zasede na Primorskem, njegov brat
900. Pogorelec Jernej, domobranec, 24 let star, padel v borbi na Blokah in oče
901. Pogorelec Edvard, posestnik in tovarnar, 59 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
902. Pugelj Ignacij, domobranec, 38 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
903. Križman Vinko, 22 let star, ubit v Jelendolu okt. 1943 in brata
904. Križman Jožef, domobranec, 26 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit, ter
905. Križman Franc, uprav. pošte, 30 let star, ubit 1942
906. Obrstan Franc, 25 let star, ubit v Jelendolu okt. 1943 in brat
907. Obrstan Alojzij, domobranec, 23 let star, ubit v maju 1945
908. Gorše Alojzij, domobranec, 36 let star, vrnjen iz Vetrinja, ubit
909. Klinc Franc, domobranec, 36 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
910. Tekavec Alojzij, domobranec, 19 let star, obsojen in ustreljen 1946
911. Pugelj Anton, domobranec, 39 let star, vrnjen iz Vetrinja, ubit
912. Pogorelec Anton, domobranec, 24 let star, vrnjen iz Vetrinja, ubit
913. Rus Anton, domobranec, 19 let star, vrnjen iz Vetrinja in ubit
914. Šporar Franc, 43 let star, ubit ob bombnem napadu na Jesenice
915. Hegler Janez, 68 let star, mučen in ubit leta 1942 v Kampilju

Dispevajte v tiskovni sklad!

Skupina Domobrancev 16. čete na pohodu v kočevskih gozdovih maja 1945

Oni, ki jim izkazujemo le skromno pozornost, so nam darovali svoje zdravje in srečo — naši invalidi. Se jih kdaj spomniš?

V invalidski fond je daroval g. Škerbec Jože, Arg. 30 pesov. Iskrena hvala!

38

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

Članke, slike in prispevke za „Vestnik“ pošiljajte na zveznega tiskovnega referenta: g. Zdravko Novak, 18406 Neff. Rd., Cleveland, Ohio, ali pa na glavno tajništvo Zveze: A. Bizilj, 586 N. Plyfuth Ave, Rochester, New York. Iz krajev izven USA in Kanade pa pošiljajte direktno na upravo lista.

Naročnikom iz Buenos Airesa in okolice sporočamo, da morejo poravnati naročnino za „Vestnik“ tudi v Dušnopastirski pisarni na Ramón R. Falconu 4158, Bs. Aires.

Tako smo peli v onih dneh...

DOMOBRANSKA KORAČNICA

Domobranci, kvisku prapor!
Pod njim se zbiraj mladi rod;
na boj za dom, za vero svojo,
ti brani ju povsod.
Vsi za dom, vsi za rod,
vsi za sveto zemljo
naših dedov v boj.
Na boj, vsi na boj za dom,
na boj za rod;
za našo zemljo v boj.

Strnimo krepke vrste,
moči nam svoje daj, Gospod,
z orožjem v mlade roke čvrste;
sovrag beži povsod.
Borimo za križ se, vero pradedov,
zemljo slovensko ljubljeno
in boljšo bodočnost narodu vsemu
s svojo kupili bi krvjo.

Po deželi plamen šviga,
uničuje delo trdih žuljev;
kri vseh pobitih
mož plemenitih,
dece, žena, gre do neba.

Kladivo razbija kruto,
srp pa žanje njega razdejanje;
vdov zapuščenih,
otrok neboljjenih
jok kliče silno do neba.

Kdor pravi je Slovenec,
naj z nami strumno gre v korak;
na boj za naroda svobodo,
da rod ves bo krepak!
Vsi za dom, vsi za rod,
vsi za sveto zemljo
naših dedov v boj.
Na boj, na boj za dom,
na boj za rod;
za našo zemljo v boj!

Domobranci, kvisku prapor!
Pod njim se zboraj mladi rod;
na boj za dom, za vero svojo,
ti brani ju povsod!

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor Zveze bivših slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 35 pesov (posamezna številka 3 pese), USA in Kanado 2 dolarja. Za ostale dežele, tej valuti primerno. — Za uredništvo in upravo: K. Škulj, calle San Martín 20, Gral. San Martín FNGBM, in I. Korošec, calle 1, Nº 510, Berazategui FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina.

Tiska Talleres gráficos Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina